

Nr 341

Av herr **Hæggbom**, *angående ämnesområdena för befattningarna som professor respektive laborator vid lantbrukshögskolans institution för lantbrukets arbetsmetodik och teknik.*

Efter initiativ från jordbruksutskottet gjorde 1962 års riksdag ett uttalande rörande professors- och laboratorstjänsten vid institutionen för prydnadsväxt- och köksväxtodling vid lantbrukshögskolans trädgårdssektion i Alnarp. Riksdagen uttalade, att då en viss oklarhet syntes föreligga om vilket av de båda ämnesområdena professorn resp. laboratorn lämpligen bör företräda, borde vid kungörandet av tjänsterna första gången angivas, att den ene av befattningshavarna skall vara särskilt inriktad på köksväxtodling och den andre på prydnadsväxtodling. Riksdagen uttalade även att det i nuvarande läge vore mest naturligt att professorns kompetensområde särskilt omfattar köksväxtodling och laboratorns prydnadsväxtodling.

Sedan riksdagen på så sätt anvisat en framkomlig väg att få olika grenar av forskning och undervisning företrädda av vetenskapligt väl meriterade befattningshavare vid en högskoleinstitution, som omfattade två discipliner, har vid lantbrukshögskolan i Ultuna inträffat en liknande situation i fråga om besättande av professors- och laboratorsbefattningarna vid institutionen för lantbrukets arbetsmetodik och teknik.

Genom beslut av 1961 års riksdag fick den förutvarande maskintekniska institutionen vid lantbrukshögskolan sitt namn ändrat till institutionen för lantbrukets arbetsmetodik och teknik. Som motivering anfördes i proposition nr 69 sid. 177—178: »För att betona att verksamheten vid denna institution främst skall inriktas mot en rationell användning av maskiner och arbetskraft inom jordbruket, har utredningen föreslagit, att namnet på institutionen ändras till institutionen för lantbrukets arbetskraft och metodik.» I utredningen hade det hetat att »eftersom den rent tekniska forskningen bör ligga vid de tekniska högskolorna, som har resurser härför, bör forskningen vid KLSL:s maskintekniska institution i främsta rummet inriktas på en rationell användning av maskiner och arbetskraft».

Enligt Kungl. Maj:ts förslag förstärktes institutionen med en professur. Vid tillsättandet av befattningarna som professor och laborator vid ifrågasvarande institution har nu inträffat att de sakkunniga samt lärarkollegiets majoritet förklarar sökande med kompetens inom enbart det maskintekniska området inkompetenta i fråga om såväl professors- som laborators-

tjänsterna. Den prejudicerande utvägen till lösning av en sådan situation, som förra årets riksdagsbeslut innebar, har alltså inte följts. Det är detta som föranleder att saken genom denna motion bringas till riksdagens bedömande.

Inför utsikten att vid institutionen för arbetsmetodik och teknik forskningen och undervisningen i maskinernas egenskaper och funktioner ej skulle bli företrädd av vetenskapligt väl meriterad lärare, har såväl Föreningen Sveriges maskinkonsulenter som lantbrukshögskolans studentkår gett sin oro till känna.

Maskinkonsulentföreningen anför, att vad som behövs för att en maskinkonsulent skall kunna vara jordbrukarna till största möjliga hjälp i arbetet, är främst tekniska lösningar på maskin- och byggnadsproblem. »Forskare som klarlägger dessa problem och som har god kontakt med andra länders forskning och som kan vidarebefordra dessa erfarenheter är därför vårt önskemål.»

Lantbrukshögskolans studentkår har gjort ett enligt min mening väl nyanserat och klarläggande uttalande. Studentkåren framhåller:

»att den med tillfredsställelse hälsar och hälsat inriktningen mot mera arbetsmetodik;

att den betraktar ämnet Lantbruksmaskiner som en kombination av ämnesområdena arbetsmetodik och maskinteknik;

att den nya studieordningen ger utökad utrymme för specialisering. Vi förmodar och hoppas att en del studenter vill specialisera sig inom ämnet Lantbruksmaskiner. Detta innebär att undervisning måste kunna meddelas upp till lic.-stadiet, med de krav en sådan examen ställer på kunskap om såväl maskiners konstruktion som deras användning;

att maskinagronomen i framtiden bedömes huvudsakligen syssla med maskiners användning. Detta fordrar kännedom om maskinernas konstruktion, skötsel och arbetssätt:

att denna breda undervisning omöjlig kan meddelas av en enda person.

Studentkårens slutsats blir att professor och laborator *tillsammans* måste kunna bedriva undervisning och viss forskning inom såväl ämnesdelen arbetsmetodik som maskinteknik inom undervisningsämnet Lantbruksmaskiner.»

Tillsättningen av här omnämnda befattningar har utvecklats till ett omstritt akademiskt befordringsärende med överklaganden, som ankommer på Kungl. Maj:t att avgöra. Det har uppgetts, att efter besvärens avgörande skulle vid ett ev. nytt ledigförklarande av båda eller endera av tjänsterna en sådan uppdelning kunna ske, som studentkåren förordat och som överensstämmer med riksdagens rekommendation i det vid 1962 års riksdag behandlade likartade ärendet. Huruvida så kommer att ske är dock ovisst, varför jag genom min motion velat skapa förutsättningar för att riksdagen ger sin mening till känna. Jag hemställer därför,

att riksdagen ville uttala att vid tillsättande av befattningarna som professor och laborator vid lantbrukshögskolans institution för lantbrukets arbetsmetodik och teknik den ene befattningshavaren bör företräda ämnesdelen arbetsmetodik och den andre ämnesgruppen maskinteknik.

Stockholm den 24 januari 1963

Einar Hægblom

Nr 342

Av herr Hægblom m. fl., om inrättande av befattningar som ekonomikonsulenter vid hushållningssällskap.

(Lika lydande med motion nr 292 i Första kammaren)

Under hänvisning till den motivering, som anförts i motion nr 332 om åtgärder till befrämjande av jordbrukets rationalisering, hemställes,

att riksdagen ville besluta anhålla hos Kungl. Maj:t att i tjänsteförteckningen för hushållningssällskapen införas befattningar som ekonomikonsulenter till sådant antal att en befattningshavare kan placeras vid varje hushållningssällskap.

Stockholm den 24 januari 1963

Einar Hægblom

Carl Eric Hedin

Lennart Stiernstedt

Eric Nilsson

Svalöv
